

ת"פ 3389/11/18 - מדינת ישראל נגד אליעזר צארום

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 3389-11-18 מדינת ישראל נ' צארום
בפני כבוד השופט אייל כהן

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

אליעזר צארום

הנאשם

ב"כ המאשימה עוה"ד גב' זערור

ב"כ הנאשם עוה"ד קריטי

הכרעת דין

כמצוות סע' 182 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, הריני מיידע בזה כי מצאתי לזכות את הנאשם, מחמת הספק, מחלק מן המיוחס לו בכתב האישום, וכן לזכותו בנוסף מן החלק האחר המיוחס לו, מחמת חלותו של סייג זוטי הדברים.

עניינה של הכרעת הדין בשאלה האם ביצע הנאשם עבירות תקיפה ואיומים, שאם כן, האם בא הוא בגדרי סייג זוטי דברים.

1. תמצית האישום, מענה הנאשם לו וקורות ההליך

על פי עובדות כתב האישום, ביום 24.12.17 סמוך לשעה 11:00, הגיע הנאשם לסניף סופרמרקט שביבנה (להלן: "הסניף") ופנה למנהל (להלן גם: "המתלונן") בטענות באשר לאיכות הבשר אותו רכש קודם לכן. הנאשם צעק לעבר המתלונן וכינה אותו "זבל". לאחר שהמתלונן הבהיר כי לאור התנהגותו, לא יינתן לו שירות, ירק עליו המתלונן וכן איים באומרו לו: "יא זבל, אני אזיין אותך, אני אראה לך מה זה". סמוך לאחר מכן ניגש לנאשם עובד המקום, מר נפתלי בניטה (להלן: "נפתלי"), ביקש להרגיעו באמירה מרגיעה תוך הנחת יד על כתפו, וביקשו לחדול מלגדף. בתגובה דחף אותו הנאשם בידו. בתאריך 28.12.17 סמוך לשעה 9:30, הגיע הנאשם לחנות ובידו מכתב תלונה וקרא לעבר המתלונן

עמוד 1

"הנה המנהל המהולל, הזבל, יא אפס, יא מנייק".

בהתאם יוחסו לנאשם עבירות **תקיפה סתם**, לפי סעיף 379 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "החוק") וכן **איומים**, לפי סעיף 192 לחוק.

במענה לכתב האישום, אישר הנאשם את נוכחותו בזמן ובמקום, לרבות קיום וויכוח עם המתלונן, אך הכחיש ביצוע עבירה כלשהי. עם זאת הודה כי הדף את ידו של נפתלי, לאחר שהאחרון נגע בו.

המאשימה העידה את המתלונן וכן עובדים נוספים. כמו כן הציגה סרטון ממצלמת אבטחה המתעדת את ליבת האירוע (ת/7). הנאשם העיד להגנת עצמו וכן הגיש מכתבים אותם שלח להנהלת הרשת בעקבות האירועים המתוארים (נ/4-נ/6).

2. התשתית הראייתית

2.1 תמצית ראיות המאשימה

להלן, באופן לא ממצה, תמצית הראיות הרלבנטיות (מצאתי לאזכר אך את הראיות אותן מצאתי כרלבנטיות לבירור המחלוקת):

המתלונן, מר בן שחר, העיד בחקירתו הראשית כי הוא מנהל הסניף מזה שנים. ביום האירוע הגיע הנאשם כשבדיו שקית עם בשר אותו רכש קודם לכן בסניף והתלונן על איכותו. בדרכם לקצבייה לשם בירור העניין, החל הנאשם לצעוק ולקלל, תוך שהוא מכנה אותו "זבל". בהמשך אף ירק עליו ולאחר מכן דחף את נפתלי. בחלוף יומיים הופיע הנאשם בסניף פעם נוספת ומסר מכתב תלונה תוך שהוא שב ומכנה את המתלונן "זבל" ותוך שהוא לבוש מדי שוטר. כחודש לאחר שהמתלונן הגיש את תלונתו התנצל הנאשם בכתב על התנהגותו. בחקירתו הנגדית אישר המתלונן כי הנאשם לא איים עליו (פ' עמ' 6, שו' 32, עמ' 8 שו' 9) וכי לא זכור לו כי כך אמר במשטרה (שם, עד שו' 15).

המתלונן עמד על כך כי הנאשם ירק עליו ופגע בחזהו, ככל הנראה פעם אחת, כפי העולה מן התיעוד ת/7 (מונה 00:25 עד 00:28, פ' עמ' 9, שו' 27). כן הבהיר כי הוא ראה את הנאשם דוחף את נפתלי.

נפתלי, עובד אחזקה בסניף, העיד על כך ששמע אגב צעקות את הנאשם כשהוא מתלונן על איכות הבשר ומקלל. לדבריו, הוא ביקש להרגיע את הנאשם והניח את ידו עליו. בתגובה דחף אותו הנאשם והשמיע אמירה שטיבה אינו זכור לו במדויק, לבל ייגע בו. עוד אישר כי הנאשם הגיע פעם נוספת לסניף וגם אז השמיע קללות. בחקירתו הנגדית ציין כי לא ראה את הנאשם יורק על המנהל וכי הוא אינו בטוח אם הנאשם ירק. עם זאת טען כי הנאשם "עשה בתנועה של 'טפו על הסניף הזה' או 'משהו כזה'". כיוון התנועה אינו זכור לו. הוא לא ראה זאת ממש אלא שמע זאת. נפתלי מאשר כי הוא נגע בנאשם עובר לדחיפת הנאשם אותו, אך לדבריו אין מדובר בתקיפה כי אם בנגיעה לצורך הרגעתו.

שלמה ג'ורנו - סגן מנהל הסניף, העיד כי הנאשם הגיע למקום, השמיע קללות שונות כלפי המנהל וכן את דברי האיום "אזיין אותך" ו"אראה לך". לדבריו הוא ביקש להרגיע את הנאשם, אך הלה הגיב ב"תלך מפה מי אתה". הוא לא היה עד לדחיפת הנאשם את נפתלי. ג'ורנו מסר את התוכן המפליל של עדותו לאחר רענון זכרון. בחקירתו הנגדית אישר העד כי הוא צפה בסרטון ת/7 יחד עם הנאשם.

הנרי ועקנין - עובד נוסף בסניף, מסר עדות במהלכה הוצגה גם הודעתו במשטרה. עדותו והודעתו לא תרמו דבר לבירור המחלוקת, אלא אך חיזקה נתונים שונים שנמסרו ע"י יתר העדים, באשר לרקע הדברים.

הסרטון (ת/7) - בסרטון האירוע ניתן להבחין, ללא שמע, בליבת האירוע הראשון. המדובר בסרטון ברזולוציה סבירה אם כי לא מיטבית. עם זאת, מעיון מדוקדק בו ניתן להבחין בנאשם ובמנהל כשהם עומדים ומשוחחים במעבר שבין מדפי סחורה. בהמשך ניתן להבחין בנאשם כשגבו למצלמה, מבצע פעמיים הטיות ראש לפנים, בעודו מול המתלונן. תנועות אלה, כשלעצמן, מתיישבות הן עם אפשרות לפיה מדובר ביריקות והן עם האפשרות לפיה המדובר בהנעה טבעית של הגוף אגב סערת רגשות, בלבד. מכל מקום, אין כל אינדיקציה נוספת לפיה המדובר ביריקות, שכן לא ניתן להבחין בתוצאתה של יריקה (- רוק על חזה/חולצת המנהל, באופן המתיישב עם ליבת גרסתו). אף אין מבחינים בתנועת רתיעה של המתלונן, אשר ניתן היה לצפות לה כטבעית בנסיבות, ככל אדם אשר זה עתה ירקו לעברו מטווח קצר. בהמשך ניתן להבחין בתנועת השניים לעבר הקצה המרוחק של המצלמה, וחזרת הנאשם בחזרה לעבר הקצה הקרוב יותר לצופה. בשלב זה ניתן להבחין בנקל בנפתלי המנסה להרגיע את הנאשם ונוגע בו קלות. מנגד הגיב הנאשם באופן לא מידתי בכך שדחף את נפתלי בעצמה יחסית, באמצעות שתי ידיו.

2.2 תמצית עדות הנאשם

הנאשם העיד על אודות המניע להגעתו לסניף, כמתואר בכתב האישום, ובוויכוח שהתעורר בינו ולבין המנהל, אשר העלה את חמתו. הנאשם תיאר את הסיטואציה, באופן כללי, בדומה לתיאור עדי התביעה. הנאשם לא הכחיש כי הוא גידף את המתלונן, אך הכחיש בתוקף כי השמיע את דברי האיום המיוחסים לו, או את היריקה המיוחסת לו. עם זאת הודה כי הדף מעליו את נפתלי לאחר שהאחרון נגע בו.

3. תמצית סיכומי הצדדים

המאשימה נסמכת על עדיה, כמו גם על הסרטון, בטענה כי עסקינן בעדים נעדרים אינטרס הפללת שווא, אשר עדותם מהימנה. את הנאשם יש להרשיע בעבירת האיומים על אף שהמתלונן לא הפלילו בכך, על סמך יתר העדויות. עוד יש להרשיעו בעבירת התקיפה, בכל הנוגע ליריקה, על סמך הסרטון ועדות המתלונן. באשר לתקיפת הנאשם את נפתלי, סבורה המאשימה כי הנאשם לא בא בגדרם של סייגי ההגנה העצמית או סייג זוטי הדברים.

ב"כ הנאשם ביקש לזכותו, הואיל ולא הוכחה לשיטתו תקיפה באמצעות יריקה, בשים לב לנוסח המדויק של עדות המנהל והסרטון גם יחד. עבירת האיומים הוכחה מן הסרטון ובאשר לתקיפת הנאשם את נפתלי המדובר בתנועה ספונטנית באופן המלמד על כי מרשו בא בגדרי הסייגים האמורים.

הצדדים הרחיבו באשר לטיבו של סייג זוטי הדברים, איש לפי שיטתו.

4. דין והכרעה

4.1 הוראות הדין הרלבנטיות

סע' 379 לחוק, שעניינו "דין תקיפה סתם" קובע כי:

"התוקף שלא כדין את חברו, דינו - מאסר שנתיים, והוא אם לא נקבע בחוק זה עונש אחר לעבירה זו מחמת נסיבותיה".

מבלי להכביר מילים על אודות מושכלות ראשונים, המעט שאציין הוא, כי "תקיפה" משמעה הפעלת כוח כלפי גופו של אדם ללא הסכמתו. התקיפה עשויה לבוא לידי ביטוי בקשת מצבים ולרבות ע"י הכאה, דחיפה, נגיעה או בכל "דרך אחרת", באופן ישיר או עקיף. הפעלת כוח אף היא עשויה לבוא לידי ביטוי באופנים רבים ובלבד והגיעה לדרגת גרם נזק או אי נוחות (קדמי, **על הדין בפלילים**, חלק שלישי, הוצ' דיונון, מהדורת 2006, עמ' 1513 ואילך והאסמכתאות שם). באשר ליסוד הנפשי שבעבירה- בהינתן כי עבירת התקיפה היא עבירה התנהגותית, די בקיומה של מודעות כלפי טיב המעשה וכלפי התקיימות הנסיבות (- סע' 20(א) לחוק) לשם גיבושו של יסוד זה.

סע' 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 שעניינו "איומים", קובע כי:

"המאיים על אדם בכל דרך שהיא בפגיעה שלא כדין בגופו, בחירותו, בנכסיו, בשמו הטוב או בפרנסתו, שלו או של אדם אחר, בכוונה להפחיד את האדם או להקניטו, דינו - מאסר שלוש שנים".

עבירת האיומים נועדה להגן על שלווה נפשו וביטחונו של הפרט, כמו גם על חופש הפעולה והבחירה שלו. המדובר בעבירה התנהגותית, שעל כן אין צורך להוכיח כי האיום אכן השיג את מטרתו של המאיים וכי ההפחדה או ההקנטה התממשה. די בפעולת האיום עצמה שנקלטה בחושיו של המאיים, אם בוצעה מתוך כוונה להפחיד או להקניט, כדי לגבש את העבירה. את שאלת התקיימותו של האיום יש לבחון לפי אמת מידה אובייקטיבית, קרי, האם יש בדברים כדי להטיל אימה בלבו של אדם מן הישוב בהתחשב בנסיבות האיום (רע"פ 8736/15 **פלונית נ' מדינת ישראל**, מיום 17.1.18).

היסוד העובדתי בעבירה כולל דיבור או התנהגות שיש בהם איום במובנו האובייקטיבי, הנבדקים בנסיבותיו הסובייקטיביות של המאיים, גם אם האיום הופנה שלא כלפי קולט האיום. ביסוד הנפשי של העבירה נכללת הלכת הצפויות. משכך, די בכך שהמאיים צפה ברמת הסתברות גבוהה כי דבריו עלולים להפחיד גם את קולט האיום כדי שתתבצע בכך עבירת איומים מושלמת. בכך מתגבש יסוד ה"כוונה" הנדרש בעבירה (רע"פ 2038/04 **שמואל לם נ' מדינת ישראל**, מיום 4.1.06).

סע' 34ז' לחוק שעניינו "זוטי דברים" קובע:

"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה אם, לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי, המעשה הוא קל ערך".

סע' חוק זה מגלם את העיקרון הכללי, על פיו המשפט אינו עוסק בזוטות. בהתאם, בית המשפט מוסמך להוציא מגדר האחריות הפלילית מעשים העומדים בקריטריונים הטכניים להתגבשותה של עבירה, אך אין הם עוברים את רף הפלילות הנדרש, מבחינה מהותית, לשם הרשעה [להרחבה על אודות היבטיה העיוניים של הגנה זו, מקורותיה והיקף התפרשותה, ראו: רבין, ואקי, **דיני עונשין** (מהדורה שנייה), כרך ב', הוצאת לשכת עורכי הדין, עמ' 845 ואילך והאסמכתאות שם]. המעט שאציין לענייננו הוא, כי עסקינן בהגנה מהותית ולא דיונית, אשר הנטל לשם הוכחתה מוטל על הנאשם. הסייג מתמקד במעשה הקונקרטי, על רבדיו השונים, ולא על נסיבותיו האישיות של הנאשם, בנסיבותיו של כל מקרה. "טיב המעשה" משמע מהותו. "נסיבות" - כשמן כן הן. "תוצאות" משמע בין היתר בחינת טיב הפגיעה בקרבן ו"אינטרס הציבור" משמע מידת קולתו של המעשה על רקע גישת המחוקק והציבור [ע"פ (מחוזי ת"א) 1720/95 **מדינת ישראל נ' יוסף**, מיום 23.10.96; ע"פ 807/99 **מדינת ישראל נ' עזיזיאן**, פ"ד נג(5), 747]. סייג זוטי הדברים אינו עוסק בראיות ובשאלה האם הנאשם ביצע את העבירה, אלא יוצא הוא מהנחה כי העבירה אכן בוצעה [ע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ**, פ"ד נט(6), 776, 936].

בחינת הפסיקה מעלה כי בצד מקרים בהם התקבלה טענה בדבר תחולת הסייג, במקרים אחרים נדחתה הטענה. לאינטרס הציבורי ניתן משקל בכורה על פני תוצאות המעשה, אשר אף הן רלבנטיות כשלעצמן (רבין, ואקי- שם, עמ' 866). לדעת המלומדים רבין ו- ואקי, מן הראוי כי גם חד- פעמיות המעשה, בניגוד להישנותו- תהווה שיקול רלבנטי (שם, עמ' 867).

בהשאלה ולו חלקית לענייננו, ראוי לציין שניים אלה: בפסק הדין בע"פ (מחוזי חי') 1155/00 **רויטמן נ' מדינת ישראל**, פ"מ תש"ס(1), 323, נדון עניינה של מי שזומנה כחשודה לחקירת משטרה והואשמה בתקיפת שוטר בכך שנגעה בשוטר ולדבריו דחפה אותו. בית משפט השלום הרשיעה בתקיפה אך ערעורה התקבל ברוב דעות. בפסק דינו של בית משפט השלום, מושא רע"פ 7433/05 **פלוני נ' מדינת ישראל**, מיום 29.11.05 (אשר עסק בשאלה נפרדת מענייננו), זוכה הנאשם מתקיפת זוגתו, לאחר שירק בפניה, לאחר שנמצא כי המעשה בא בגדר זוטי דברים.

4.2 קביעת ממצאים ומסקנות - סיכום עד כאן

הנאשם מואשם בהשמעת דברי האיום, תקיפה בדרך של יריקה במנהל- המתלון ובדרך של דחיפתו של נפתלי.

מצאתי את כלל העדים אמינים, אשר העידו בתום לב על פי מיטב הכרתם ואמונתם. עדי התביעה הם אנשים מן הישוב ונעדרי רצון לסבך את הנאשם בהפללת שווא. עדים אלה העידו מתוך שכנוע פנימי ועל יסוד רשמיהם הסובייקטיביים. עוד התרשמתי כי האירוע כולו היה טעון על רקע האשמות הדדיות של הנאשם והמתלון באשר לטיב הבשר שנרכש בחנות ובשאלת האשמה באשר לאיכותו.

התמונה הכללית המצטיירת היא, כי הנאשם הוא שהסלים את המצב מעת תחילתו. אני מקבל כמהימנים את עדויות כלל

עדי התביעה לפיהם הנאשם הוא שצעק בעוד האחרים היו רגועים למדי ואף ביקשו להרגיעו. הדבר אף מתיישב מן הניבט בסרטון ת/7. אין כל ספק כי בשני האירועים ובראשון והעיקרי שבהם במיוחד, נהג הנאשם באופן בלתי נאות וכי גם לשיטתו שלו, לא הייתה זו שעתו היפה ביותר. על כף הוא אף מצא להתנצל, ובדין.

אלא שעל בית המשפט מוטלת החובה לבור את המוץ מן התבן ולבחון האם הוכחו מעל לכל ספק עובדות המלמדות על ביצועה של עבירה פלילית, מעבר להתנהלות לא ראויה גרידא.

באשר לעבירת האיומים - העד ג'ורנו הפליל את הנאשם כמי שהשמיע את דברי האיום המיוחסים לו, בניגוד קוטבי לגרסת הנאשם. דווקא המנהל - הוא המאיום לכאורה בנסיבות - נמנע מלהפליל את המתלונן. נמצא כי לבד מעדות ג'ורנו, אשר נזקק לרענון זכרוננו לשם כך, לא קיימת ראיה נוספת שיש בה כדי להפליל את הנאשם בעבירה זו. במצב דברים בו בשונה מג'ורנו, המתלונן עצמו מעיד כי לא שמע דברי איום - קם בליבי למצער ספק סביר שמא אכן הושמעו דברי האיום. משכך, מזוכה הנאשם מעבירה זו.

באשר לעבירת התקיפה בדרך של יריקה במתלונן - גם עבירה זו לא הוכחה. הסרטון, המהווה ראיה אובייקטיבית, אינו מלמד - קל וחומר ברף הוודאות הנדרש לשם הרשעה בפלילים - כי הנאשם אכן ירק על המתלונן. אמנם ניתן להבחין פעמיים בהטיות הראש, המתייטבות לכאורה עם יריקות ואולם המתלונן טען כי המדובר ביריקה אחת בלבד, לעבר חזהו. יתרה מכך, לא רק שלא ניתן בסרטון להבחין בתוצאת היריקה, אלא שפוזיטיבית, ניכר היטב מן הסרטון כי המתלונן לא התנהג בשום שלב כמי אשר יריקה אכן פגעה בו. ניסיון החיים והשכל הישר מלמדים כי כאשר יורקים על אדם, יגיב הוא ולו תגובה טבעית ומיידית של רתיעה. לא כך קרה בענייננו. משכך, קם ספק האם ירק הנאשם או שמא ביצע מחווה גופנית בדמות מעין-יריקה, מבלי שירק, או שמא גם זאת לא עשה. משכך, מזוכה הנאשם מעבירה זו.

4.3 תקיפת הנאשם את נפתלי-זוטי דברים

מצאתי את עדות נפתלי אמינה ומהימנה, באופן המתיישב לחלוטין עם הניבט מן הסרטון. אין ספק בליבי כי נפתלי התנהל בעדינות מול הנאשם הכעוס וניכר מכלל התנהלותו כי הוא לא ביקש לאיים עליו או לתוקפו. נהפוך הוא. נגיעתו בנאשם הייתה קלה ועדינה. תגובתו של הנאשם, מנגד, הייתה לא מידתית בעצמתה היחסית כלפי נפתלי. עם זאת, אין מדובר בתקיפה שגרמה להפלתו של נפתלי או שגרמה לחבלה כלשהי. משכך אני מוצא כי במישור הטכני, התגבשה עבירת התקיפה.

איני מקבל כלל ועיקר כי חל בנסיבות סייג ההגנה העצמית. הטענה נטענה ע"י הסניגור בשפה רפה ביותר וממילא לא התקיים כל דיון בה. מבלי להיזקק למבחניה של הגנה זו, אציין כי ברי לחלוטין כי סייג זה אינו מתקיים וטוב אלמלא נטענה טענה זו משנטענה.

שונים הדברים באשר לסייג הדברים. כאן יש לבחון כאמור את טיב המעשה בשים לב לאינטרס הציבור וכוונת המחוקק.

אין לי אלא להצטרף בענווה לעמדתם של מלומדים כגון פלר וגור-אריה, לפיהם סייג זוטי הדברים חשוב ביותר לשם ביצורו של עקרון החוקיות. כך הדבר, במובן זה שהסייג מהווה מכשיר יעיל לשם התאמת ההגדרה הפורמאלית של העבירה לתוכנה הענייני מבחינת סף האנטי- חברתיות שבה. הסייג מאפשר "ניקוי החוצה" של אותם מקרים הראויים לכך כי יוצאו. בכך תימנע הפללת יתר. יש לזכור כי הכתמת אדם בהרשעה בפלילים אינה דבר של מה בכך וראוי כי בית המשפט ימנע ממנה, במקרים המתאימים, גם אם נעברה העבירה מבחינת התגבשות יסודותיה גרידא.

מכאן הצורך להשקיף על הסיטואציה כולה. ניכר בנאשם כי מכה הוא על חטא בשל דרך התנהלותו. אכן לא הייתה זו שעתו היפה ביותר של הנאשם, עת עלב במתלונן במישרין ואף בעובדיו, במידת מה, בעקיפין. הנאשם פעל בעידנא דריתחא ותרם רבות להסלמת המצב. נפתלי אך ביקש להרגיעו ו"זכה" בתגובה לדחיפה. עם זאת, מצאתי כי המדובר בנסיבות בדחיפה קלת ערך, אשר לא גרמה לנזק כלשהו. המדובר במעשה חד פעמי, רגעי, שהוא תולדת כעס- הרגע. הנאשם פעל כאוטומט ברגע הרלבנטי. אין בכך כדי לשלול כמובן מאחריותו, במובן הממשי והעקרוני. עם זאת, מדובר כאמור במעשה קל ערך, אשר לא ראוי כי הנאשם יורשע בגינו בפלילים.

בחנתי את הפסיקה אליה הפנו הצדדים אך לא מצאתי כי היה בה כדי לתרום להכרעה. די אם אציין כי הפסיקה אליה הפנתה המאשימה הייתה חמורה בנסיבותיה מן המקרה שלפניי.

5. סיכום

העולה מכל המקובץ הוא, כי מן הדין לזכות את הנאשם, מחמת הספק, באשר לעבירת האיומים ובאשר לעבירת התקיפה (ע"י יריקה). עוד יש לזכות את הנאשם מעבירת התקיפה ביחס לדחיפתו את נפתלי, בהיות מעשה זה בגדר זוטי דברים.

ניתנה היום, כ"ג שבט תש"פ, 18 פברואר 2020, במעמד הצדדים.